

lelser, som jeg er nødt til at opholde mig lidt ved for at forebygge eventuelle Misforstaaelser. De blev fremsat i Anledning af Udtalelser af mit Partis Ordfører (Brorsen) angaaende Statens Grundforbedringsvæsen, og den højtærede Formand vil maaske tillade mig at oplæse følgende Par Linier af, hvad det ærede Medlem Hr. Rode udtalte: „Ved Samtaler dernede“ — i Sønderjylland — „fik man jo ofte Indtryk af, at Landbrugerne havde foretaget de her i Kongerige saa hyppigt anvendte Henvendelser til Hedeselskabet angaaende Grundforbedringer, men at Hedeselskabet ofte havde svaret Grundejerne, at den paatænkte Grundforbedring ikke kunde betale sig“. Efter den Maade, hvorpaa denne Udtalelse blev fremsat, maatte man nødvendigvis faa den Opfattelse, at det danske Hedeselskab skulde have stillet sig afvisende overfor de Krav, der var stillede til os fra Sønderjydernes Side, men dette er ingenlunde Tilfældet. Forholdet er det, at det danske Hedeselskab i adskillige Aar, og saa længe før Krigen Afslutning, har udført visse Arbejder af vor sædvanlige Art dernede, og endelig i Foraaret 1919 blev der fra den nordslesvigske Landboforening rettet Henvendelse til Hedeselskabet om at udstrække Virksomheden dernedtil. Der blev derefter holdt et Møde mellem Hedeselskabets Bestyrelse og Afdelingsledere samt Bestyrelsen for den nordslesvigske Landboforening, hvor man nærmere drøftede, hvorledes et saadant Arbejde skulde iværksættes og udformes i det hele taget. Siden den Tid er der allerede udført ikke saa ganske lidt af Forarbejder dernede. Af forskellige Taler, deriblandt ogsaa det ærede Medlem Hr. Rodes, maatte man næsten faa den Opfattelse, at Sønderjylland var at ligne ved en Sump, hvor omtrent alt svømmede i Vand, saa der næsten intet kunde dyrkes eller høstes dernede. Dette svarer jo ingenlunde til Virkeligheden. Der er i mange Aar udført betydelige Arbejder, og for øvrigt ikke mindst under Krigen er der udført meget betydelige Afvandingsforetagender, men de er ikke alle fuldt færdige, og der er ganske vist endnu meget at gøre dernede ligesom herhjemme. Men Arbejdet er allerede i Gang, og som et yderligere Bevis paa, at der endogsaa er et efter min Mening godt Samarbejde i Gang, skal jeg nævne, at Hedeselskabet i den sidste Maaned har haft Møder dernede med ikke mindre end 80 Afvandings- og Mergelselskaber for at hjælpe dem til en Ordning af deres Forhold. Og naar det ærede Medlem Hr. Rode nu udtaler, at vi ofte har sagt,

det ikke kunde betale sig, maa jeg maaske bede det ærede Medlem oplyse mig om, i hvilke Tilfælde det er sket. Thi saa meget kan jeg sige, at ved de Afdelinger, jeg arbejder med, er det, saa vidt mig bekendt, aldrig blevet sagt til nogen dernede, at det Arbejde ikke kunde betale sig. Selvfølgelig er det Hedeselskabets Pligt at gøre Landmændene opmærksom paa, hvis de paatænkte Foranstaltninger ikke kan betale sig, men i dette bestemte Tilfælde er Forholdet det, at jeg ikke ved, at vi nogen Sinde dernede har haft Lejlighed til at sige noget saadant.

Jeg vil dernæst gerne sige et Par Ord angaaende Fængselsvæsenet, om en Ejendom, som De danske Fængselselskaber ejer i Vestjylland. Jeg vil straks sige, at det ingenlunde er for at rette nogen Kritik imod Fængselsvæsenet eller mod De danske Fængselselskaber, jeg fremsætter dette, men jeg har Lyst til at give en lille Beskrivelse af det Arbejde, som udføres derovre, og Lyst til at understrege, at der maaske dog var Mulighed for at komme et Skridt videre. De danske Fængselselskaber købte i 1904 af Hedeselskabet et meget betydeligt Areal fra en Ejendom, vi havde i Sønder Felding Sogn, Skovbjerg Mosestation. De købte i alt 368 Tdr. Land, og der var paa det Tidspunkt kun et lille Hus paa Areallet. Siden er der foregaaet en saadan Udvikling, at der nu findes meget betydelige Bygninger, ligesom der er opdyrket ikke saa ganske lidt af Areallet. Saa længe De danske Fængselselskaber drev denne Ejendom, blev den hovedsagelig drevet ved Hjælp af løsladte Fanger eller betinget benaadede Straffanger, men i 1916 bortforpagtede De danske Fængselselskaber Ejendommen til Fængselsvæsenet, som derefter har drevet den, og den er siden den Tid blevet en fast Koloni under Vridsløselille Forbedringshus. Denne Forpagtning ophører nu til førstkommande 1. April, og Spørgsmaalet er da, hvad der derefter skal gøres ved Ejendommen. Det er min Opfattelse, at Ejendommen i ganske særlig Grad egner sig til at drives som Koloni. Jeg vil derfor meget anbefale, at man fortsætter den nuværende Virksomhed. Forholdet er det, at af de 368 Tdr. Land, som man købte, er de 100 Tdr. Land i Aarenes Løb blevet opdyrket; dernæst er der 130 Tdr. Land god Torvemose og endelig 138 Tdr. Land Hedejord og Kærjord, som egner sig godt til Opdyrkning. Naar jeg mener, at denne Ejendom egner sig særlig godt til Koloni, er det, fordi der derovre er rigeligt Arbejde hele Aaret rundt. Der er for det første det sædvanlige